

Handläggare
Daniel Forsman
Telefon: 08-50831111**Till**
Kulturnämnden
2025-05-20

Skrivelse om bibliotekets hemsida

Svar på skrivelse från Emelie Wassermann (SD)

Förvaltningens förslag till beslut

Skrivelsen besvaras genom kulturförvaltningens tjänsteutlåtande.

Sammanfattning

Emelie Wassermann (SD) har lämnat in en skrivelse till kulturnämnden om utvecklingen av Stockholms stadsbiblioteks webbplats och avsaknad av funktionalitet.

I fem frågeställningar om tillgänglighet och funktionalitet framgår att:

- Det är samma information idag som visades på tidigare webbplats.
- Information om en bok ingår i en serie av böcker hanteras inkonsekvent i de underliggande dataformaten.
- Det är osannolikt att Stockholms stadsbibliotek kommer lägga in meta-data för e-böckerna tillsammans med de tryckta böckerna igen. Den främsta anledningen är att det tekniskt kommer vara allt svårare att upprätthålla en sådan miljö med hög kvalitet och en bra användarupplevelse.
- Tillgänglighetskrav säkerställs genom avtal med leverantör.
- Verksamheten undersöker aktivt möjligheter till förenkling och standardlösningar för att minska sårbarheten och för att erbjuda attraktiva tjänster.

Bakgrund och ärendet

Emelie Wassermann (SD) har lämnat in en skrivelse till kulturnämnden om utvecklingen av Stockholms stadsbiblioteks webbplats och avsaknad av funktionalitet.

I skrivelsen beskriver Emelie Wassermann (SD) hur bibliotekets hemsida har genomgått stora förändringar och fortfarande saknas funktioner. De funktioner som saknas är:

- Information om bokens handling för många titlar.

- Möjlighet att få information om en bok ingår i en serie och i vilken ordning böckerna skall läsas.
- Att läsning av e-böcker sker genom en separat tjänst
- En avsaknad av möjlighet att söka olika medie-format samtidigt.

Sammantaget är upplevelsen att det blivit krångligare och mer svårnavigerat att låna böcker med hjälp av webbplatsen. Det finns även en oro över att tillgängligheten försämrats, speciellt för en äldre målgrupp.

Svar önskas på följande frågeställningar:

1. Hur fortskrider arbetet med att se till att handlingen framgår för de böcker som ligger inne på hemsidan?
2. Finns det planer på att göra bokserier sökbara via hemsidan? Hur planeras i så fall utformningen av detta?
3. Går det att lägga in information om tillgängliga e-böcker på bibliotekets hemsida igen? Finns det i så fall planer på att göra det?
4. Hur säkerställs tillgängligheten och användarvänligheten när det nu krävs olika inloggningar och applikationer för att ta del av utbudet?
5. Finns det andra funktioner som är under utveckling

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Stockholms stadsbibliotek.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Bibliotekets webbplats består av flera samverkande IT-system och tjänster. Den tekniska miljön för att kunna erbjuda en sammanhållen söktjänst för medier och bibliotekets övriga erbjudanden är därmed komplex och beroende av externa leverantörers system och data.

Stockholms stadsbiblioteks webbplats utvecklas med en agil utvecklingsmetodik där det mest prioriterade åtgärdas och utvecklas först.

Biblioteket förmedlar tillgång till flera olika informationstjänster. Flertalet av dessa ligger i egna gränssnitt / tjänster. För att kunna inkludera information om böcker och artiklar i bibliotekets katalog behöver informationen kunna exporteras från ett system till ett annat. Ofta berikas informationen med uppgifter från den svenska samkatalogen Libris och andra tjänster som erbjuder utökad meta-data. För att kunna visa information om en bok krävs det att informationen finns registrerad i ett underliggande dataformat.

Bibliotekets huvudleverantör av e-böcker, WeDoBooks, har lanserat en ny teknisk plattform som heter Biblio. Biblio är den tjänst som de flesta bibliotek i landet använder för att erbjuda sina låntagare tillgång till e-böcker och strömmande ljudböcker. Nu har tjänsten uppdaterats, vilket ger den ett nytt utseende och nya funktioner.

För att Stockholms stadsbibliotek ska kunna visa upp katalogposter på bibliotekets webbplats behöver det finnas stöd hos leverantören att hämta poster i Libris. Leverantören håller på att utveckla stöd för att hämta poster i Libris, men arbetet är inte klart. Därför kan man endast söka e-böcker på Biblios webbplats eller direkt i appen.

Det är inte osannolikt att biblioteket i framtiden kommer att ha flera leverantörer av medier och det kommer därmed att vara svårt att samordna dessa i en gemensam sökupplevelse.

Utifrån ovanstående redogörelse för bakgrunden till Stockholms stadsbiblioteks webbplats är svaren på de ställda frågorna följande:

1. Hur fortskrider arbetet med att se till att handlingen framgår för de böcker som ligger inne på hemsidan?

Information om handlingen i de böcker som ingår i Stockholms stadsbiblioteks katalog kommer från en extern leverantör. För de titlar som det finns extra förlagsinformation visas denna. Det är samma information idag som visades på tidigare webbplats. Det har inte skett någon förändring i leverans av den utökade informationen. Stockholms stadsbibliotek har inte tillgång till mer information än den som visas och är beroende av extra förlagstjänster där denna är tillgänglig.

2. Finns det planer på att göra bokserier sökbara via hemsidan? Hur planeras i så fall utformningen av detta?

Information om en bok ingår i en serie av böcker hanteras tyvärr inkonsekvent i de underliggande dataformaten. Stockholms stadsbibliotek får meta-data från den nationella samkatalogen Libris som underhålls av Kungliga Biblioteket. Det gör att vi saknar tillförlitliga uppgifter om en bok tillhör en serie.

Detta är ett känt problem som inte är sammankopplat med bibliotekets webbplats. Snarare katalogiseringspraxis för svenska bibliotek. Problemet är inte nytt.

För att åtgärda problemet krävs en annan meta-data-leverantör eller katalogsamarbete. Vi diskuterar med olika aktörer i det litterära

ekosystemet om möjligheter att hitta andra data-källor än de nuvarande.

3. Går det att lägga in information om tillgängliga e-böcker på bibliotekets hemsida igen? Finns det i så fall planer på att göra det?

E-boksmarknaden är under stark utveckling. Dels sker det ett tekniskt skifte från en teknik som var förknippad med en specifik leverantör. Dels påverkas e-boksutgivningen av tillgänglighetsdirektivet. För att kunna erbjuda moderna tekniska lösningar för e-boksläsning och för att kunna krävställa att e-böckerna följer tillgänglighetslagstiftningen behöver leverantören ta ansvar för läsupplevelsen.

Utvecklingen går även i en riktning där Stockholms stadsbibliotek kommer att tillhandahålla tillgång till flera olika söktjänster för olika typer av innehåll och format. De tekniska möjligheterna att arbeta med en samlad sökupplevelse blir alltmer utmanande och begränsade. I takt med att det blir mer data i de olika söktjänsterna kommer det bli allt svårare att synkronisera dessa och att göra uppdateringar.

Det är osannolikt att vi kommer lägga in meta-data för e-böckerna tillsammans med de tryckta böckerna igen. Den främsta anledningen är att det tekniskt kommer vara allt svårare att upprätthålla en sådan miljö med hög kvalitet och en bra användarupplevelse.

4. Hur säkerställs tillgängligheten och användarvänligheten när det nu krävs olika inloggningar och applikationer för att ta del av utbudet?

Tillgänglighetskrav säkerställs genom avtal med leverantör. Vi strävar efter så enkla inloggningsförfaranden som möjligt men användarupplevelsen mellan olika tjänster som förmedlas av Stockholms stadsbibliotek kommer att variera.

5. Finns det andra funktioner som är under utveckling som kan göra bibliotekets utbud mer tillgängligt igen?

Bibliotekets digitala plattform med tillhörande system och integrationer är komplext. Verksamheten undersöker aktivt möjligheter till förenkling och standardlösningar för att minska sårbarheten.

Vid en jämförelse med andra kommuners gränssnitt och söktjänster är det vår bedömning att Stockholms stadsbibliotek är bland de bättre. Utvecklingsmetodiken fokuserar på aktiv utveckling och att de mest prioriterade funktionerna utvecklas först.

Samtidigt går vi mot ett mer fragmenterat landskap i medieförsörjningen där enkel tillgänglighet kommer vara utmanande. Bibliotekens uppgift kommer att behöva riktas mot att vägleda till olika tjänster och format.

Kungliga Biblioteket har av regeringen fått ett uppdrag att arbeta för framtagandet av gemensamma krav och en gemensam standard för en tjänst för utlån av både e-böcker och ljudböcker som kan användas av folkbiblioteken. Uppdraget ska delredovisas 1 december 2025 och slutredovisas senast 1 december 2026. Stockholms stadsbibliotek kommer att delta i dialogen om utformningen av en gemensam standard för utlån av e-böcker och ljudböcker.

Maria Jansén
Förvaltningschef
Kulturförvaltningen

Daniel Forsman
Avdelningschef
Kulturförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Maria Jansén, Förvaltningschef	2025-05-09
Daniel Forsman, Avdelningschef	2025-05-09